

Список бібліографічних посилань

1. Приходько І., Байда М. Теоретичні аспекти адиктивної поведінки військовослужбовців. *Честь і закон*. 2018. № 3 (66). С. 67–74.
2. Kaplan J. H. Marijuana and drug abuse in Vietnam. *New York Acad. of Sciences*. 1971. No. 191. Pp. 261–269.
3. 2150 військовослужбовців загинуло через небойові втрати, 8 тисяч поранено і травмовано через небойові причини в 2014–2017 роках // ЦЕНЗОРНЕТ : сайт. URL: https://ua.censor.net.ua/news/460846/2150_viyiskovoslujbovtziv_zagynulo_cherez_nebojovi_prychyny_8_tysyach_porane_po_i_travmovano_cherez (дата звернення: 20.02.2019).
4. Досвід роботи в армії США та арміях інших країн щодо недопущення втрат особового складу з причин, не пов'язаних із виконанням завдань за призначенням : метод. посіб. / Н. А. Агасв, О. М. Кокун, М. В. Герасименко та ін. Київ : НДЦ ГП ЗСУ, 2018. 156 с.

Отримано 25.02.2019

УДК 159.9:351.74(477)

Андрій Федорович БАЛЬВА,

*старший викладач кафедри вогневої підготовки
факультету № 3 (підрозділів поліції превентивної діяльності)
Харківського національного університету внутрішніх справ;*

 <https://orcid.org/0000-0002-4689-3284>;

Крістіна Вячеславівна ГЛИБОВА,

*курсант факультету № 3 (підрозділів поліції превентивної діяльності)
Харківського національного університету внутрішніх справ*

ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

*Проаналізовані фактори, які діють негативно на співробітника поліції
при застосуванні зброї. Узасальнені методи психологічної підготовки, які
використовуються при навчанні стрільбі з пістолета.*

Сучасний етап розвитку правоохоронних органів України характеризується підвищенням вимог до підготовки працівників поліції. Це обумовлюється специфікою виконання широкого кола завдань і функцій, багато з яких характеризуються зростанням інтенсивності і сили впливу стрес-факторів на психіку працівників поліції. Ці особливі й екстремальні умови, негативно впливають на професійну діяльність. Виникає необхідність у розробці нових форм і методів удосконалення психологічної підготовки у діяльності правоохоронців в особливих і екстремальних умовах.

Одним з основних і невід’ємних факторів психологічної готовності в діяльності у особливих і екстремальних умовах є емоційна стійкість. До найбільш негативних чинників які впливають на емоційну стійкість можна віднести застосування зброї. Можливість отримати поранення або ж бути вбитим, при цьому може раптово виникнути необхідність в застосуванні зброї, що діє руйнівно на стан працівника поліції, що має низьку емоційну стійкість.

За статистичними даними, тільки 25 % співробітників поліції використовують отримані в результаті навчання технічні навички в реальних бойових умовах. Під час стрілянини психіка людини стає іншою, змінюється сприйняття інформації, механізм прийняття рішень, чутливість до больових відчуттів. Виникає «конвульсивна» хватка зброї. З’являється так званий «тунельний зір» – стрілець сприймає тільки противника як джерело безпосередньої небезпеки, і не в змозі сприйняти і зрозуміти будь-яку іншу інформацію. Багато співробітників поліції відчувають слухові порушення і іноді не можуть точно сказати, скільки вони зробили пострілів. Пригнічується діяльність лівої півкулі головного мозку, відповідального за абстрактно-логічне мислення. Людина не в змозі логічно оцінити ситуацію а її розвиток, усвідомлено застосувати отримані в результаті навчання навички.

Варто відзначити цілу низку факторів, які діють негативно на співробітника поліції при застосуванні зброї:

- стрільба, як правило, відбувається в умовах недостатнього освітлення – 71,5 % випадків (проміжок з 19.00 до 07.00 годин.);
- застосування зброї в умовах населеного пункту – 65,1 % випадків застосування на вулиці, 15,8 % – у приміщенні;
- на відстані до 7 метрів – 76,6 % випадків;
- при активній протидії злочинця – 63 % випадку;
- дефіцит часу на прийняття вірного рішення і його реалізація.

Загальна результативність стрільби з обліків всіх цих факторів досягає до -49,9 %.

Отже, для формування стійких навичок стрільби з пістолета, перш за все, необхідна організація систематичних тренувань в умовах максимально наближених до бойових. Застосування різних світло-шумових ефектів, використання нестандартних мішеней (тривимірних), застосування мультимедійних тирів з моделюванням різних екстремальних ситуацій, стрілянина після фізичного навантаження (біг, рукопашний бій). Навчання має проводитися способом від простого до складного, з поступовим збільшенням обсягу тренувань. В основі цього лежить діалектичний тезис про перехід кількості в якість.

Поряд з цим, одним з головних факторів, що впливають на результативність процесу навчання, є формування психологічної та емоційної готовності співробітника поліції до стрільби.

Методи психологічної підготовки, які використовуються при навчанні стрільбі з пістолета повинні бути тісно взаємопов'язані з технічною та тактичною стрілецькою підготовкою. Тому завдання ефективного навчання співробітника поліції стрільбам повинні вирішуватися комплексно. Основні групи методів психологічної та емоційної підготовки до стрільби можна розділити на:

1. Мотиваційні методи – дозволяють сформувати необхідний настрій, цільову установку на позитивне освоєння і виконання вправ. Цей процес пов'язаний з розвитком у співробітників необхідного інтересу до освоєння навичок стрільби, формуванням їхніх переконань і поглядів і може супроводжуватися напруженими пошуками варіантів майбутніх дій. Мотиви створюють внутрішнє спонукання до досягнення цілей навчання стрільбі, формують стан схильності організму до дії. Мотиваційні методи психологічної підготовки включають такі психолого-педагогічні прийоми і способи, як цільова установка, навіювання, роз'яснення, переконання, оцінка і контроль, схвалення та заохочення, критика і самокритика.

2. Пізнавальні методи – застосовуються для активізації пізнавальних процесів, необхідних для засвоєння і закріплення стрілецьких умінь і навичок, створення умов для накопичення досвіду. Особливо важливим є розвиток уваги, сприйняття і пам'яті. Такі якості уваги, як концентрація, розподіляється вкрай необхідні співробітнику для успішного навчання і ведення прицільної стрільби. Завдяки цим якостям уваги, стрілок може зосередитися і тривало утримувати увагу на об'єкті прицілювання, а також розосередити увагу на декількох об'єктах і сприймати їх в рівній мірі ефективно.

3. Психомоторні методи – дозволяють активізувати відпрацювання всіх операцій і дій, що входять в структуру рухових навичок володіння зброєю і стрільби. Специфіка психомоторних методів полягає в налагодженні зв'язку і узгодженості між фізичними реакціями, рухами – з одного боку, і пізнавальної, емоційно-вольової активністю психіки співробітника – з іншого боку. При цьому психомоторні методи покликані формувати основні та додаткові рухи (мінімально необхідні для отримання елементарних навиків поведінки з пістолетом і ведення вогню), усувати зайві і помилкові рухи.

Врахування психологічних закономірностей оволодіння стрілецькими навичками, особливостей психолого-педагогічного процесу навчання, а також знання і творче застосування різних методів психологічної підготовки дозволять швидко і якісно навчати співробітників поліції стрільбі з пістолета і є обов'язковою умовою підвищення результативності їх вогневої підготовки.

Список бібліографічних посилань

1. Лефтеров В. А., Захарченко В. Ю. Психологическая подготовка к стрельбе из пистолета. Донецк : ДИВС МВД Украины, 2001. С. 7–25.

2. Сорокин Е. Израильский стиль боевой стрельбы из пистолета. Психологические аспекты подготовки. *Солдат удачи*. 1998. № 11. С. 37–38.

Отримано 05.03.2019

УДК [378.6:351.74:796.011.3](477)

Микола Олександрович БОРОВИК,

*викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки
факультету № 2 (кримінальної поліції)*

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0003-0943-6735>

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАСОБІВ ВІДНОВЛЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ВИТРИВАЛОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Висвітленні питання, пов'язанні із вдосконаленням психофізичної підготовленості майбутніх офіцерів Національної поліції України, шляхом вивчення характеристик засобів відновлення після фізичного навантаження пов'язаного з проявом фізичної витривалості. Дано поняття засобів відновлення фізичної працездатності, проведена класифікація на педагогічні, психологічні та медико-біологічні засоби відновлення.

Хибним є уявлення про те що, щоб ефективно відновити сили перед наступним заняттям достатньо виспатись вночі та зробити перерву між тренуваннями. Розвиток тренуваності є результатом того, що реакції які спостерігаються в організмі після тренувальних навантажень, не усуваються повністю, а закріплюються змінами функціональних систем організму, що виникають у відновлювальному періоді та слугують основою підвищення тренуваності.

До факторів, що впливають на розвиток фізичної витривалості майбутніх офіцерів Національної поліції України, відносяться різні засоби і методи відновлення, так для підвищення їх ефективності рекомендуються комплексне застосування у всіх формах фізичної підготовки, протягом всього дня.

Класифікація засобів відновлення фізичної витривалості здійснюється по спрямованості і механізму дії, та за часом і умовами використання. А саме розрізняють: засоби екстреного відновлення (термінова дія засобів відновлення на метаболічні процеси в інтервалах між виконання фізичного навантаження), поточного (в процесі повсякденної діяльності) профілактичного (для підвищення неспецифічної стійкості організму і попередження перевтоми) [3, с. 125].

Перевтома це предпатологічний стан організму, викликаний надмірним фізичним навантаженням та недоцільним використанням